Շրջակա միջավայրի նախարար
պարոն Հակոբ Սիմիդյանին

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ԳՈՐԾՈՒՂՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԿԱՏԱՐԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

1. ГОРԾՈՒՂՎԱԾ ԱՆՁ
   Արամ Մեյմարյան

2. ԶԲԱՂԵՑՐԱԾ ՊԱՇՏՈՆԸ
   Շրջակա միջավայրի նախարարի տեղակալ

3. ԳՈՐԾՈՒՂՄԱՆ ՎԱՅՐԸ ԵՎ ԺԱՄԿԵՏԸ
   Ֆիլիպինների Հանրապետություն (քաղաք Մանիլա)
   2023թ. նոյեմբերի 6-ից 10-ը

4. ՀՐԱՎԻՐՈՂ ԿՈՂՄԸ
   Ասիական զարգացման բանկ

5. ԳՈՐԾՈՒՂՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿԸ
   Մասնակցություն «Բնական կապիտալի գնահատման և հաշվառման հիմնական ուղղման միջոցով քաղաքականության և ներդրումների վերափոխում» խորագրով տարածաշրջանային աշխատաժողովին

6. ՔՆՆԱՐԿՎԱԾ ԹԵՄԱՆԵՐԸ

Հանդիպումների ժամանակ քննարկվել են հետևյալ թեմաները.

- Բնական կապիտալի վերաբերյալ մոտեցումներում, քաղաքականությունում և ֆինանսներում դրանց ինտեգրման վերաբերյալ տեղեկացվածության և ըմբռնման բարձրացում,
- Բնական կապիտալի գնահատման և հաշվառման հիմքի ստեղծում,
- Բնական կապիտալի գնահատման և հաշվառման վերաբերյալ ըմբռնման խորացում,
- Բնական կապիտալի պահպանման համար ֆինանսական լուծումների մշակում:

7. ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐԸ, ԵԼՈՒՅԹՆԵՐԸ, ԲԱՐՁՐԱՑՎԱԾ ԿԱՄ ՔՆՆԱՐԿՎԱԾ ՀԱՐՑԵՐ

Հանդիպումները մեկնարկել են Մանիլայում, Ֆիլիպինների Հանրապետությունում, որոնց մասնակցել են մասնակիցներ 13 երկրներից, միջազգային գործընկերներից, ՔՀԿ-երից և վերլուծական կենտրոններից:

Ֆորումի նպատակներն էին.

- Բարելավել բնական կապիտալի մոտեցումների վերաբերյալ իրազեկությունն ու ըմբռնումը. խորացնել մասնակիցների իրազեկությունն ու ըմբռնումը բնական կապիտալի հայեցակարգի, բնական կապիտալի գնահատման և հաշվառման պրակտիկայի և քաղաքականության և ֆինանսական որոշումների կայացման մեջ նրանց դերի և կայուն զարգացման կարևորության վերաբերյալ: Փորձագետների կողմից ղեկավարվող ներկայացումների, դեպքերի ուսումնասիրությունների և ինտերակտիվ քննարկումների միջոցով մասնակիցները ձեռք բերեցին ամբողջական և գործնական պատկերացում բնական կապիտալի մոտեցումների և դրանց կիրառման քաղաքականության և ֆինանսական որոշումների վերաբերյալ:

- Ամրապնդել համապատասխան քաղաքականությունը և կենտրոնանալ գործնական իրականացման վրա, հեշտացնել բնական կապիտալի մոտեցումների ինտեգրումը ազգային և միջազգային քաղաքականության, շրջանակների և զարգացման պլանների մեջ: Բացահայտվեցին և քննարկվեցին բնական կապիտալի սկզբունքները գոյություն ունեցող քաղաքականության շրջանակներին համապատասխանեցնելու հնարավորությունները, որպեսզի այդ մոտեցումները կիրառվեն՝ օգնելու հասնել զարգացման ազգային ծրագրերում, բնապահպանական կանոնակարգերում, միջազգային համաձայնագրերում և այլ մեխանիզմներով սահմանված նպատակներին: Փորձագետները և մասնակիցները կիսվեցին փորձով և մարտահրավերներով՝ կիրառելով բնական կապիտալի մոտեցումները՝ գնահատումները կապելով քաղաքականության, ներդրումների և ներկառուցված նախագծերի հետ:

- Խթանել կայուն ֆինանսական լուծումները և կենտրոնանալ դրանց գործնական իրականացման վրա: Մասնակիցները քննարկեցին և վերլուծեցին ֆինանսավորման տարբեր մեխանիզմներ, ինչպիսիք են կանաչ պարտատոմսերը, ազդեցության ներդրումները և պետական-մասնավոր գործընկերությունները, որոնք օգտագործվում են բնական կապիտալի պահպանման և վերականգնման հետ կապված նախագծեր և նախաձեռնություններ ֆինանսավորելու և ապագա կիրառման ներուժի համար:

Համախմբելով ՄԶԲ-ների, կառավարությունների և այլ շահագրգիռ կողմերի ներկայացուցիչներին՝ այս ֆորումը խթանեց երկխոսությունն ու համագործակցությունը՝ խրախուսելով հարմարեցված ֆինանսական լուծումների մշակումը բնական կապիտալում ներդրումներ կատարելու հատուկ մարտահրավերներին և հնարավորություններին դիմակայելու համար:

8. ՀԱՆԴԻՊՄԱՆ ԿԱՄ ՀԱՎԱՔԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ԸՆԴՈՒՆՎԱԾ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ, ՊԱՅՄԱՆԱՎՈՐՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԸ

Հայաստանյան պատվիրակությունը ներկայացրեց Հայաստանում բնապահպանական հիմնական մարտահրավերները, բնական կապիտալի և էկոհամակարգային ծառայությունների հետ կապված ներկա իրավիճակը, քաղաքականությունն ու ընթացիկ ծրագրերը, հիմնական գերակայությունները:

Ձեռք բերվեց համաձայնություն Սթենֆորդի համալսարանի օժանդակությամբ բնական կապիտալի և էկոհամակարգային ծառայությունների գնահատման մոտեցումները ներդնել ԱԶԲ աջակցությամբ մշակվելիք Արարատյան ջրավազանային կառավարման 2025-2031 թթ. պլանում:

Հանդիպման ընթացքում պայմանավորվածություն ձեռք բերվեց համատեղ իրականացնել Արարատյան ջրավազանային կառավարման պլանը 2025-2031 թվականների համար՝ հաշվի առնելով նաև բնական կապիտալի մոտեցումները: Ծրագրի շրջանակներում պայմանավորվածություն ձեռք բերվեց նաև վերլուծել հայաստանյան տուրիստական ամենաշատ այցելվող վայրերը և դրանց հարևանությամբ բնության հատուկ պահպանվող տարածքները, ինչպես նաև, նախնական բանավոր համաձայնությամբ, նախատեսվեց Հայաստանում բնական կապիտալներից մեկի գնահատում:

Շրջակա միջավայրի նախարարի տեղակալ Արամ Մեյմարյան

15.11.2023թ.